

ПОСТАНОВА

Верховної Ради України

Про затвердження положень щодо захисту прав споживачів

Верховна Рада України **постановляє:**

Відповідно до Закону України "Про захист прав споживачів" затвердити:

Положення про порядок тимчасового припинення діяльності підприємств сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, які систематично реалізують недоброякісні товари, порушують правила торгівлі та надання послуг, умови зберігання і транспортування товарів;

Положення про порядок вилучення неякісних товарів, документів та інших предметів, що свідчать про порушення прав споживачів;

Положення про порядок припинення (заборони) господарюючими суб'єктами відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних документів.

**Голова Верховної Ради
України
м. Київ
25 січня 1995 року
N 26/95-ВР**

О. МОРОЗ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постановою Верховної Ради України
від 25 січня 1995 року N 26/95-ВР

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок тимчасового припинення діяльності підприємств сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, які систематично реалізують недоброякісні товари, порушують правила торгівлі та надання послуг, умови зберігання і транспортування товарів

1. Це Положення визначає порядок прийняття рішень державними органами у справах захисту прав споживачів про тимчасове припинення діяльності підприємств (їх об'єднань), установ, організацій незалежно від форм власності, громадян-підприємців та іноземних юридичних осіб, що здійснюють підприємницьку діяльність на території України у сфері торгівлі, громадського харчування і послуг (далі - господарючі суб'єкти).

2. Рішення про тимчасове припинення діяльності господарючих суб'єктів приймається з метою усунення господарючими суб'єктами причин, внаслідок яких систематично реалізуються (виробляються) недоброякісні товари, порушуються правила торгівлі та надання послуг, не додержуються умови зберігання і транспортування товарів.

3. Діяльність господарючих суб'єктів тимчасово припиняється у разі, коли інші заходи впливу не дали чи не дадуть належних результатів, зокрема:

а) повторного виявлення протягом 90 календарних днів одного й того ж порушення, а саме:

реалізації (виробництва) товарів і надання послуг, які не відповідають вимогам нормативних документів або не мають документів, що підтверджують їх належну якість;

обману споживачів (обважування, обмірювання, обрахування, використання засобів вимірювання, що не відповідають вимогам нормативних документів, завищення цін тощо);

продажу товарів за готівку зі складів, баз, підсобних приміщень цих суб'єктів, а також приховування товарів від покупців чи штучного створення перешкод для їх придбання;

продажу товарів (надання послуг) без видачі документа, що засвідчує факт їх купівлі (одержання послуги);

недодержання вимог нормативних документів щодо обміну товарів;

недодержання вимог нормативних документів, які регламентують порядок виробництва, зберігання, транспортування, реалізації товарів, надання послуг, що може спричинити заподіяння шкоди життю, здоров'ю чи майну споживачів;

б) виявлення недоліків, причини яких не можуть бути усунуті негайно, а подальша діяльність господарючого суб'єкта може заподіяти шкоду життю, здоров'ю чи майну споживачів;

в) невиконання господарючими суб'єктами приписів державних органів у справах захисту прав споживачів про припинення порушень прав споживачів.

4. Рішення про тимчасове припинення діяльності господарючого суб'єкта приймається на підставі акта перевірки і оформляється приписом державного органу у справах захисту прав споживачів. Копія цього припису надсилається господарючому суб'єкту або вручається його представникові, а також надсилається власнику господарючого суб'єкта або уповноваженому ним органів, який здійснює управління майном господарючого суб'єкта.

5. У разі повторного протягом 365 календарних днів тимчасового припинення діяльності господарючого суб'єкта державний орган у справах захисту прав споживачів

зобов'язаний залежно від форми власності господарюючого суб'єкта та інших конкретних обставин порушити перед його власником або уповноваженим ним органом, що здійснює управління майном господарюючого суб'єкта, питання про усунення керівника господарюючого суб'єкта з посади, яку він займає, або перед відповідним органом - про скасування державної реєстрації або спеціального дозволу (ліцензії) на здійснення відповідного виду підприємницької діяльності.

6. Тимчасове припинення діяльності господарюючого суб'єкта передбачає зупинення на певний час (до усунення виявлених недоліків) роботи структурних підрозділів (секцій, відділів, складів, цехів тощо), пов'язаної з обслуговуванням споживачів і реалізацією (виробництвом) товарів. У разі неможливості здійснити це - тимчасово припиняється діяльність суб'єкта в цілому.

В разі необхідності відповідні приміщення господарюючого суб'єкта опломбовуються згідно з інструкцією про порядок опломбовування виробничих, складських, торговельних та інших приміщень, а також неправильних, несправних і таких, що не мають відповідного клейма, чи з порушеними термінами повірки вимірювальних приладів, затвердженою Державним комітетом України у справах захисту прав споживачів.

7. Рішення про тимчасове припинення діяльності господарюючого суб'єкта підлягає виконанню у визначений в ньому термін.

8. Не допускається тимчасове припинення діяльності господарюючого суб'єкта, який здійснює роздрібний продаж продовольчих товарів першої необхідності та є єдиним у населеному пункті. У разі повторного виявлення порушень, зазначених у пункті 3 цього Положення, у встановленому порядку вносяться пропозиції про усунення винних осіб з посад, які вони займають, або про застосування до них, крім заходів, передбачених у пункті 5 цього Положення, заходів впливу, передбачених чинним законодавством.

9. У разі невиконання рішення про тимчасове припинення діяльності господарюючого суб'єкта винні особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

10. Відновлення діяльності господарюючого суб'єкта здійснюється з письмового дозволу державного органу у справах захисту прав споживачів, який прийняв рішення про тимчасове припинення його діяльності, або вищого органу.

Розгляд питання про відновлення діяльності господарюючого суб'єкта здійснюється не пізніше як на другий робочий день після отримання письмового повідомлення про усунення виявлених недоліків.

Витрати, пов'язані з відновленням діяльності господарюючого суб'єкта, відносяться на рахунок цього суб'єкта.

11. Державний орган у справах захисту прав споживачів, який прийняв рішення про тимчасове припинення діяльності господарюючого суб'єкта або скасування такого рішення, надсилає у триденний термін відповідну інформацію органу місцевого самоврядування, на території якого знаходиться господарюючий суб'єкт.

12. Рішення про тимчасове припинення діяльності господарюючого суб'єкта може бути оскаржено в порядку, визначеному законодавством.

13. У разі прийняття необгрунтованого рішення про тимчасове припинення або відновлення діяльності господарюючого суб'єкта винні в цьому органи та службові особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постановою Верховної Ради України
від 25 січня 1995 року N 26/95-ВР

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок вилучення неякісних товарів, документів та інших предметів, що свідчать про порушення прав споживачів

1. Це Положення визначає порядок вилучення державними органами у справах захисту прав споживачів та їх службовими особами неякісних товарів, документів та інших предметів, що свідчать про порушення прав споживачів, у підприємств (їх об'єднань), установ, організацій незалежно від форм власності, громадян-підприємців та іноземних юридичних осіб, що здійснюють підприємницьку діяльність на території України у сфері торгівлі, громадського харчування і послуг (далі - господарюючі суб'єкти).

2. Вилученню з обороту підлягають партії товарів, якість яких не відповідає вимогам нормативних документів, а їх недоліки не можуть бути усунуті на місці.

3. Вилученню підлягають:

а) документи, що свідчать про порушення прав споживачів (товарно-транспортна накладна, документ, що посвідчує (підтверджує) якість, сертифікат, технічний паспорт, цінник, ярлик, калькуляційна і технологічна картки тощо), як правило, в оригіналі або копії, засвідченій у встановленому порядку;

б) предмети - засоби вимірювання, що не відповідають вимогам нормативних документів (склянки, мірні циліндри, метри, гирі, вимірювальні прилади тощо), а також окремі екземпляри неякісних товарів.

4. Рішення про вилучення з обороту партії неякісних товарів приймається:

службовою особою державного органу у справах захисту прав споживачів - стосовно товарів, недоліки яких виявлено безпосередньо під час перевірки якості товарів у господарюючого суб'єкта;

державним органом у справах захисту прав споживачів - стосовно товарів, недоліки яких виявлено в результаті дослідження (експертизи) їх якості за зразками, відібраними у встановленому порядку у господарюючого суб'єкта.

Рішення службової особи державного органу у справах захисту прав споживачів про вилучення з обороту партії неякісних товарів оформляється у вигляді припису, який є невід'ємною частиною акта перевірки якості товарів у господарюючого суб'єкта. Форма

припису затверджується Державним комітетом України у справах захисту прав споживачів.

Рішення державного органу у справах захисту прав споживачів про вилучення з обороту партії неякісних товарів приймається на підставі акта перевірки якості товарів у господарюючого суб'єкта службовою особою цього органу, результатів дослідження (експертизи) за зразками, відібраними у встановленому порядку, та інших документів, пов'язаних з цією перевіркою, і оформляється у вигляді припису. Форма припису затверджується Державним комітетом України у справах захисту прав споживачів.

5. Виконання рішення про вилучення з обороту партії неякісних товарів забезпечується:

а) стосовно товарів вітчизняного виробництва, які не відповідають вимогам нормативних документів щодо безпеки для життя, здоров'я, майна споживачів чи навколишнього природного середовища (далі - небезпечні товари), - господарюючим суб'єктом, який їх виробив; стосовно товарів іноземного виробництва з такими ж недоліками - господарюючим суб'єктом, що одержав цю партію першим на споживчому ринку України;

б) стосовно товарів будь-якого походження, крім наведених у підпункті "а" цього пункту, - господарюючим суб'єктом, у якого виявлено такі товари під час перевірки їх якості.

6. Одержавши рішення державного органу у справах захисту прав споживачів про вилучення з обороту партії небезпечних товарів, господарюючий суб'єкт, який їх виробив або першим одержав за імпортною поставкою, повинен:

негайно припинити виробництво (реалізацію) небезпечних товарів до усунення причин, що зумовили появу недоліків, або зняти їх з виробництва (реалізації) з повідомленням через центральне періодичне друковане видання, центральне радіомовлення (не менше трьох разів по кожному з цих засобів інформації) і центральне телебачення (не менше двох разів) про вилучення їх з обороту і відкликання від споживачів, про порядок повернення цих товарів та відшкодування збитків споживачам і господарюючим суб'єктам. При цьому відповідні телерадіоорганізації зобов'язані надавати таку можливість негайно, а друковані видання - не пізніше наступного дня після звернення господарюючого суб'єкта;

у триденний термін з дня одержання рішення надіслати всім господарюючим суб'єктам, яким було відвантажено (реалізовано) партії небезпечних товарів, письмове повідомлення про їх вилучення з обороту та повернення.

7. Обов'язок щодо пошуку господарюючого суб'єкта, який виробив або першим одержав за імпортною поставкою партію небезпечних товарів, покладається на господарюючого суб'єкта, у якого ці товари виявлено.

У разі неможливості відшукати господарюючий суб'єкт, що виробив або першим одержав за імпортною поставкою зазначені товари, відповідальність за їх повне і повсюдне вилучення з обороту і відкликання від споживачів та проведення пов'язаних з цим заходів покладається на господарюючий суб'єкт, який не надав відомості про господарюючий суб'єкт, від якого одержано ці товари. У цьому разі державний орган у справах захисту прав споживачів повідомляє безплатно через центральні засоби масової інформації про заборону господарюючим суб'єктам відвантажувати та реалізовувати (продавати) небезпечні товари і про відкликання їх від споживачів. Пов'язані з цим витрати засобам

масової інформації відшкодовуються господарюючим суб'єктом, який забезпечує виконання рішення державного органу у справах захисту прав споживачів.

8. Господарюючий суб'єкт, що несе відповідальність за вилучення партії неякісних товарів, у тому числі небезпечних, зобов'язаний вжити заходів до усунення виявлених недоліків шляхом доробки товару, а у разі коли це зробити неможливо - переробити, утилізувати чи знищити (далі - використати або знешкодити) цей товар з оформленням відповідних документів.

9. Вилучення партії небезпечних товарів з обороту провадиться шляхом повернення останніх господарюючому суб'єкту, що їх виробив або першим одержав за імпортною поставкою, для подальшого використання або знешкодження.

10. Споживач має право повернути небезпечний товар як господарюючому суб'єкту, що його виробив чи першим одержав за імпортною поставкою, так і господарюючому суб'єкту, що реалізував йому такий товар.

11. Господарюючий суб'єкт, який забезпечує виконання рішення державного органу у справах захисту прав споживачів, зобов'язаний відшкодувати споживачеві, господарюючому суб'єктові сфери торгівлі, громадського харчування і послуг усі збитки, пов'язані з реалізацією небезпечних товарів, їх вилученням з обороту та відкликанням від споживачів.

12. Господарюючий суб'єкт, який забезпечує виконання рішення державного органу у справах захисту прав споживачів про вилучення з обороту партії неякісних товарів, повинен не пізніше місячного терміну повідомити зазначений орган про виконання рішення з документальним підтвердженням вилучення з обороту неякісних товарів, їх використання або знешкодження.

Господарюючий суб'єкт, який забезпечує виконання рішення державного органу у справах захисту прав споживачів про вилучення з обороту небезпечних товарів та відкликання їх від споживачів, повинен не пізніше 10-денного терміну проінформувати цей орган про вжиті заходи з наступним (не пізніше тримісячного терміну) повідомленням про виконання рішення з документальним підтвердженням вилучення з обороту та відкликання від споживачів небезпечних товарів, їх використання або знешкодження.

13. У разі невиконання господарюючим суб'єктом рішення державного органу у справах захисту прав споживачів про вилучення з обороту і відкликання від споживачів неякісних (небезпечних) товарів винні особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

14. Вилучення документів і предметів, передбачених підпунктами "а" і "б" пункту 3 цього Положення (далі - документи і предмети, що свідчать про порушення прав споживачів), провадиться службовими особами державних органів у справах захисту прав споживачів під час перевірки якості товарів або додержання правил обслуговування споживачів у господарюючих суб'єктах сфери торгівлі, громадського харчування і послуг на підставі акта, форма якого затверджується Державним комітетом України у справах захисту прав споживачів.

15. Вилученню підлягають усі виявлені під час перевірки засоби вимірювання, що не відповідають вимогам нормативних документів, і, як правило, в одиничних екземплярах неякісні товари.

16. Вилучені у господарюючого суб'єкта предмети, що свідчать про порушення прав споживачів, упаковуються на місці відбору і опломбовуються або печатуються службовою особою державного органу у справах захисту прав споживачів.

17. Вилучені у господарюючого суб'єкта документи і предмети, що свідчать про порушення прав споживачів, використовуються державним органом у справах захисту прав споживачів для прийняття обгрунтованого рішення за матеріалами перевірки або передаються разом з іншими документами органам дізнання чи попереднього слідства.

18. За збереження вилучених документів і предметів, що свідчать про порушення прав споживачів, відповідає службова особа, яка їх вилучила.

19. Оплата вартості вилучених предметів, що свідчать про порушення прав споживачів, їх упакування і транспортування провадиться за рахунок господарюючого суб'єкта, в якого їх було вилучено.

Списання вилучених предметів здійснюється господарюючим суб'єктом на підставі акта вилучення документів і предметів.

20. Вилучені документи і екземпляри неякісних товарів повертаються службовою особою господарюючому суб'єкту, крім випадків, коли їх було передано органам дізнання чи попереднього слідства. Повернуті екземпляри неякісних товарів оприбутковуються господарюючим суб'єктом накладною із зазначенням: повернення після вилучення. Один примірник прибуткової накладної видається службовій особі.

Вилучені засоби вимірювання, що не відповідають вимогам нормативних документів (крім вагів), екземпляри неякісних товарів, що містять сторонні домішки, поверненню не підлягають.

21. Державні органи у справах захисту прав споживачів ведуть облік вилучених з обороту партій неякісних товарів, документів і предметів, що свідчать про порушення прав споживачів. Підставою для списання цими органами вилучених документів і предметів є письмове підтвердження (прибуткова накладна та ін.) про їх одержання господарюючим суб'єктом, у якого їх було вилучено, акти про їх передачу органу дізнання чи попереднього слідства або про знищення цих документів і предметів.

22. Вилучення у господарюючого суб'єкта неякісних товарів, документів і предметів, що свідчать про порушення прав споживачів, не звільняє його від відповідальності згідно з чинним законодавством.

23. Рішення державного органу у справах захисту прав споживачів або його службової особи про вилучення неякісних товарів, документів і предметів, що свідчать про порушення прав споживачів, може бути оскаржено в порядку, визначеному законодавством.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постановою Верховної Ради України
від 25 січня 1995 року N 26/95-ВР

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок припинення (заборони) господарюючими суб'єктами
відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання
робіт і надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних
документів

1. Це Положення визначає порядок припинення (заборони) державними органами у справах захисту прав споживачів та їх службовими особами відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних документів, підприємствами (їх об'єднаннями), установами, організаціями незалежно від форм власності, громадянами-підприємцями та іноземними юридичними особами, що здійснюють підприємницьку діяльність на території України у сфері виробництва товарів, торгівлі, громадського харчування і послуг (далі - господарюючі суб'єкти).

2. Рішення про припинення (заборону) господарюючим суб'єктом відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних документів, приймається з метою запобігання порушенням прав споживачів на безпеку, належну якість товарів (робіт, послуг) та на необхідну, доступну і достовірну інформацію про товари, а також заподіяння шкоди цими товарами (роботами, послугами) життю, здоров'ю, майну споживачів чи навколишньому природному середовищу.

3. Рішення про припинення (заборону) відвантаження, реалізації (продажу) товарів, виконання робіт і надання послуг приймається службовою особою державного органу у справах захисту прав споживачів у разі виявлення безпосередньо під час перевірки діяльності господарюючого суб'єкта сфери торгівлі, громадського харчування і послуг:

а) товарів, робіт, послуг, якість яких не відповідає вимогам нормативних документів;

б) порушень умов зберігання, транспортування, реалізації (продажу) товарів, виконання робіт і надання послуг, які впливають на погіршення якості товарів, робіт, послуг або створюють небезпеку для життя, здоров'я споживачів, можуть заподіяти шкоду їх майну або навколишньому природному середовищу;

в) відсутності документів, що посвідчують (підтверджують) належну якість та безпеку товарів, робіт, послуг.

Рішення службової особи оформляється у вигляді припису, який є невід'ємною частиною акта перевірки. Форма акта затверджується Державним комітетом України у справах захисту прав споживачів.

4. Державний орган у справах захисту прав споживачів приймає рішення:

а) про припинення (заборону) відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг господарюючими суб'єктами сфери торгівлі, громадського харчування і послуг у разі виявлення:

товарів, робіт, послуг, недоліки яких мають системний чи поширений характер або виявлені внаслідок дослідження (експертизи) чи аналізу інших матеріалів, пов'язаних з перевіркою, проведеною службовою особою цього органу;

причин, наявність яких не дозволяє відвантажувати, реалізовувати (продавати) і виробляти товари, продовжувати виконання робіт і надання послуг згідно з вимогами нормативних документів, а їх усунення потребує тривалого часу та здійснення комплексу організаційно-технічних заходів;

б) про припинення (заборону) відвантаження і реалізації господарюючими суб'єктами сфери виробництва товарів, які:

створюють небезпеку для життя, здоров'я споживачів чи можуть заподіяти шкоду їх майну або навколишньому природному середовищу;

мають виробничі недоліки, які виявлено повторно протягом року або характер яких свідчить про їх поширеність.

Рішення державного органу у справах захисту прав споживачів приймається на підставі акта перевірки службовою особою цього органу господарюючого суб'єкта сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, результатів дослідження (експертизи) якості товарів, робіт, послуг, а також інших матеріалів цієї перевірки і оформляється у вигляді припису, форма якого затверджується Державним комітетом України у справах захисту прав споживачів.

5. Партії товарів, відвантаження, реалізацію (продаж) яких припинено (заборонено), а їх недоліки не можуть бути усунуті безпосередньо у господарюючого суб'єкта сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, підлягають вилученню з обороту у встановленому порядку.

6. Відвантаження, реалізація (продаж) і виробництво товарів, виконання робіт і надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних документів, припиняються господарюючим суб'єктом відразу після одержання ним рішення державного органу у справах захисту прав споживачів або його службової особи.

7. У разі невиконання господарюючим суб'єктом рішення про припинення (заборону) відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних документів, винні особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

8. Відновлення відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг здійснюється з письмового дозволу державного органу у справах захисту прав споживачів на підставі:

повторної перевірки службовою особою цього органу у господарюючого суб'єкта сфери торгівлі, громадського харчування і послуг якості товарів, робіт і послуг, що не відповідали вимогам нормативних документів, а також здійснення заходів щодо усунення недоліків, виявлених попередньою перевіркою;

контрольної перевірки службовою особою цього органу за участю представника територіального органу Держстандарту України у господарюючого суб'єкта сфери виробництва якості товарів, відвантаження і реалізацію яких було припинено

(заборонено). Контрольна перевірка здійснюється на складі готової продукції чи в експедиції. В разі неможливості представника територіального органу Держстандарту України взяти участь у контрольній перевірці ця перевірка здійснюється службовою особою державного органу у справах захисту прав споживачів самостійно.

Рішення про проведення повторної чи контрольної перевірки приймає державний орган у справах захисту прав споживачів на другий робочий день після отримання письмового повідомлення господарюючого суб'єкта про усунення недоліків. Витрати, пов'язані з проведенням цих перевірок, відносяться на рахунок господарюючого суб'єкта.

9. У разі припинення (заборони) відвантаження і реалізації товарів господарюючим суб'єктом сфери виробництва державний орган у справах захисту прав споживачів повідомляє про виявлені порушення орган державного нагляду за додержанням стандартів, норм і правил для вжиття відповідних заходів.

10. Рішення про припинення (заборону) господарюючим суб'єктом відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг, що не відповідають вимогам нормативних документів, може бути оскаржено в порядку, визначеному законодавством.

11. У разі прийняття необґрунтованого рішення про припинення (заборону) або відновлення господарюючим суб'єктом відвантаження, реалізації (продажу) і виробництва товарів, виконання робіт і надання послуг винні в цьому органи та службові особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.